

ไทยโพสต์ วันพุธที่ 7 พฤษภาคม 2557

ที่มา : <http://www.thaipost.net/x-cite/070514/90070>

ซีไทยเสี่ยงภัยแผ่นดินไหวครั้งใหญ่

นักวิชาการระบุแผ่นดินไหวที่เชียงราย 6.3 ริกเตอร์ ถือว่ารุนแรงที่สุดในรอบพันปี และเกิดจากรอยเลื่อนขนาดกลาง ซีหากเกิดจากรอยเลื่อนแม่จันที่มีขนาดใหญ่ จะเกิดความเสียหายมหาศาล กรมโยธาธิการเผยปัจจุบันยังไม่มี กม.บังคับสร้างอาคารรองรับธรณีพิโรธ

ผศ.ดร.ปัญญา จารุศิริ ผู้เชี่ยวชาญด้านแผ่นดินไหว คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เปิดเผยว่า ทีมวิจัยได้วิเคราะห์ร่วมกับกรมทรัพยากรธรณี ถึงการเกิดแผ่นดินไหวที่เชียงราย ว่าอาจมาจากกลุ่มรอยเลื่อนพะเยาตอนเหนือ ซึ่งเป็นกลุ่มรอยเลื่อนขนาดกลาง ที่นักธรณีหรือนักแผ่นดินไหวไม่ได้ให้ความสำคัญมากเท่ากับรอยเลื่อนแม่จันที่มีขนาดใหญ่ เนื่องจากกลุ่มรอยเลื่อนดังกล่าวมีรอยเลื่อนขนาดเล็กเป็นแขนงจำนวนมาก จากการประเมินการเกิดแผ่นดินไหวครั้งนี้พบว่าเกิดขึ้นหลายจุด ทำให้วิเคราะห์ลำบากกว่าเป็นการเกิดอาฟเตอร์ช็อกหรือเกิดแผ่นดินไหวแบบโดมิโน ที่รอยเลื่อนเล็กๆ เกิดขึ้นตามกันมาเหมือนกับที่เคยเกิดขึ้นแล้วในประเทศญี่ปุ่น

ผศ.ดร.ปัญญา กล่าวว่า การเกิดแผ่นดินไหวที่มีจุดศูนย์กลางอยู่ที่ อ.พาน จ.เชียงราย ในระดับ 6.3 ริกเตอร์ เป็นการเกิดแผ่นดินไหวขนาดปานกลางค่อนข้างสูง แต่ถือได้ว่าเป็นการเกิดแผ่นดินไหวในภาคเหนือของไทยที่รุนแรงที่สุดในรอบ 1 พันปี และค่อนข้างอันตราย เนื่องจากเป็นแผ่นดินไหวบนพื้นดินระดับตื้น โดยเกิดขึ้นใต้พื้นดินประมาณ 7.5 กิโลเมตรเท่านั้น ทำให้เกิดการสั่นสะเทือนของแผ่นดินตามมา และหากเกิดอาฟเตอร์ช็อกตามมาใกล้กับพื้นที่ชุมชนจะยิ่งอันตรายกว่านี้ ดังนั้นในช่วง 3-4 วันนี้ จึงควรเฝ้าระวังและหลีกเลี่ยงการอยู่ใกล้สิ่งปลูกสร้างเก่าๆ ที่อาจพังลงมาได้

“การเกิดแผ่นดินไหวครั้งนี้ เรียกว่าเป็นการเกิดแผ่นดินไหวที่เหนือความคาดหมาย และทำให้นักธรณีวิทยาต้องหันมาสนใจรอยเลื่อนขนาดเล็กที่มีอยู่เป็นจำนวนมากขึ้น อย่างเช่น ในกลุ่มรอยเลื่อนพะเยา ซึ่งเป็น 1 ใน 14 รอยเลื่อนที่มีพลังในไทย โดยพาดผ่านอำเภองาว จังหวัดลำปาง และอำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ในแนวทิศตะวันตกเฉียงเหนือ-ตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งในกลุ่มนี้มีรอยเลื่อนที่น่าสนใจคือ รอยเลื่อนน้ำแม่ลาว ที่อดีตนักธรณีเคยคิดว่าเป็นรอยเลื่อนเก่า แต่ปัจจุบันคาดว่าเป็นรอยเลื่อนที่เกิดขึ้นใหม่ เนื่องจากรอยแยกมีลักษณะเป็นเส้นตรงมาก นอกจากนี้ยังถือเป็นการเตือนให้ต้องเฝ้าระวังรอยเลื่อนขนาดใหญ่

อย่างรอยเลื่อนแม่จันที่กำลังสะสมพลังอยู่มากขึ้นด้วย เพราะหากมีแผ่นดินไหวหรืออาฟเตอร์ช็อกที่รอยเลื่อนแม่จัน โอกาสในการเกิดดินถล่มตามถนนสายหลักของเชียงราย เชียงใหม่ มีสูง" ผศ.ดร.ปัญญา กล่าว

ด้าน รศ.ดร.สุทิศศักดิ์ ศรีลัมภ์ อาจารย์และนักวิจัย หน่วยวิจัยธรณีวิศวกรรมแผ่นดินไหว ศูนย์วิจัยและพัฒนาวิศวกรรมปฐพีและฐานราก ภาควิชาวิศวกรรมโยธา คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ให้ข้อมูลการเตือนภัยเฝ้าระวังหลังจากการเกิดแผ่นดินไหว 6.3 ริคเตอร์ที่เชียงราย สำหรับประชาชนและหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ในระยะเวลาอย่างน้อย 72 ชั่วโมงหลังเกิดแผ่นดินไหว ดังนี้

ความเป็นจริงจากแผ่นดินไหวครั้งนี้

- 1.เป็นแผ่นดินไหวที่เกิดในพื้นที่กลุ่มรอยเลื่อนมีพลัง
- 2.เป็นรอยเลื่อนที่มีจุดกำเนิดแผ่นดินไหวตื้น (7 กม.) ทำให้มีความรุนแรงสูง
- 3.เป็นเหตุการณ์แผ่นดินไหวที่มีจุดศูนย์กลางแผ่นดินไหวในประเทศไทยที่มีขนาดที่สูงที่สุดเท่าที่เคยวัดได้ในประเทศไทย แผ่นดินไหวที่มีขนาดสูงที่สุดที่ผ่านมาก็คือ แผ่นดินไหวขนาด 5.9 ริคเตอร์ ที่เกิดที่ปลายอ่างเก็บเขื่อนศรีนครินทร์ เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2526

4.ความเสียหายที่เกิดขึ้นประกอบด้วย การพิบัติของอาคารที่ไม่ได้ออกแบบตามมาตรฐานการออกแบบเพื่อต้านทานแผ่นดินไหว การเกิดทรายเหลว การพิบัติของลาดดิน และถนน เป็นต้น

5.ความเสียหายกับอาคารและสิ่งปลูกสร้างจะเกิดขึ้นได้มากในพื้นที่ที่อยู่ในรัศมี 30 กม. จากจุดศูนย์กลางแผ่นดินไหว ขอแนะนำในทางวิชาการสำหรับประชาชนและหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง

ข้อระวังหลังจากแผ่นดินไหวในครั้งนี้ ในระยะเวลาอย่างน้อย 72 ชั่วโมงหลังเกิดแผ่นดินไหว

1.ไม่ควรอยู่อาศัยในอาคารที่มีความเสียหายรุนแรงหรือเสียหายปานกลาง โดยหากเสาและคานาแตกร้าวผ่านปูนฉาบเข้าไปถึงเนื้อโครงสร้างเสาและคานา ถือว่าเสียหายรุนแรง ทั้งนี้ เนื่องจากอาจเกิดอาฟเตอร์ช็อกตามมา และจะทำให้อาคารที่มีความแข็งแรงตํานันพิบัติลงมาได้

2.อาคารที่ปลูกสร้างอยู่บนพื้นที่ไหลเขาควรตรวจสอบความเสียหายหรือการเคลื่อนตัวของฐานรากอาคารเป็นพิเศษ

3. ฝักระวังเขื่อนและอ่างเก็บน้ำที่อยู่ในรัศมี 200 กม. จากจุดศูนย์กลางแผ่นดินไหว โดยเฉพาะเขื่อนดิน เนื่องจากแรงแผ่นดินไหวอาจทำให้เกิดการรั่วซึมที่มองไม่เห็น และจะค่อยๆ ขยายความรุนแรงของการรั่วซึมขึ้น ต้องเร่งตรวจสอบสภาพเขื่อนที่อยู่ในรัศมีดังกล่าว รวมทั้งอุปกรณ์วัดพฤติกรรมเขื่อน ทุกๆ 6 ชั่วโมง จนครบ 72 ชั่วโมง ถ้าความน่าสงสัยในความปลอดภัยก็ให้ฝักระวังต่อไปตามสถานการณ์

4. ช่วงระหว่างวันที่ 5-7 พ.ค.2557 จะมีฝนฟ้าคะนองในพื้นที่ภาคเหนือ ทำให้พื้นดินตามลาดไหล่เขาที่แตกจากแผ่นดินไหวมีโอกาสจะพิบัติมากขึ้น เนื่องจากน้ำฝนจะซึมลงสู่รอยแตกและดันให้ดินถล่ม ขอให้ประชาชนผู้ที่อยู่ในพื้นที่สูง พื้นที่ตื้นเขิน และอยู่ในรัศมีจากจุดศูนย์กลางแผ่นดินไหว 50 กม. ตรวจสอบรอยแยก รอยแตกใหม่บนลาดดินที่อาจเกิดจากแผ่นดินไหว หากมีรอยแตกที่ชัดเจนขอให้หลีกเลี่ยงการอยู่อาศัยจนกว่าพายุฝนจะลดลง

5. ฝักระวังอาคารเอนกประสงค์ตามแนวรอยเลื่อนพะเยา อันได้แก่ จังหวัดเชียงราย พะเยา และลำปาง

นายมณฑล สุกประเสริฐ อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง กล่าวว่า ปัจจุบันไม่มีกฎระเบียบบังคับการออกแบบอาคารให้รองรับแผ่นดินไหว มีเพียงกฎกระทรวง 4 ฉบับที่กำหนดการตัดแปลงอาคารให้รองรับแผ่นดินไหว ซึ่งขึ้นอยู่กับความสมัครใจของเจ้าของอาคารจะทำการสำรวจและตัดแปลงตามระเบียบที่กำหนดไว้ ส่วนกรุงเทพฯ มีโอกาสที่จะเกิดความเสียหายจากแผ่นดินไหวได้ เนื่องจากชั้นดินเป็นดินอ่อน ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาว่ามีความจำเป็นหรือไม่ที่ต้องแจ้งให้เจ้าของอาคารตรวจสอบและตัดแปลงอาคารให้รองรับผลกระทบจากแผ่นดินไหว

อธิบดีกรมโยธาธิการฯ กล่าวว่า กรมโยธาธิการมีกฎกระทรวงที่ดำเนินการพื้นที่เสี่ยงภัยต่อแผ่นดินไหวไว้แล้ว แยกออกเป็น 3 บริเวณด้วยกันครอบคลุม 22 จังหวัด แบ่งเป็น 1.บริเวณฝักระวังที่อาจรับผลกระทบจากแผ่นดินไหว ได้แก่ กระบี่ ชุมพร พังงา ภูเก็ต ระนอง สงขลา และสุราษฎร์ธานี รวม 7 จังหวัด ขณะเดียวกันยังมีบริเวณที่ 1 ที่เป็นบริเวณพื้นที่ดินอ่อนมากที่อาจได้รับผลกระทบจากแผ่นดินไหวระยะไกล ได้แก่ กรุงเทพมหานคร นนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ และสมุทรสาคร รวม 5 จังหวัด และบริเวณที่ 3 เป็นพื้นที่อยู่ใกล้บริเวณรอยเลื่อนที่อาจได้รับผลกระทบจากแผ่นดินไหว ได้แก่ กาญจนบุรี เชียงราย เชียงใหม่ ตาก น่าน พะเยา แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง และลำพูน รวม 10 จังหวัด ทั้งนี้ ปัจจุบันมีอาคารสูงทั้งหมด 2,671 แห่ง อาคารขนาดใหญ่พิเศษ 1,663 แห่ง

พ.ต.อ.พิชัย เกรียงวัฒนศิริ ผู้อำนวยการสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (สปภ.) กรุงเทพมหานคร กล่าวว่า แผ่นดินไหวที่เชียงรายได้ส่งผลกระทบต่ออาคารสูงและโรงแรมหลายแห่งในกรุงเทพฯ ด้วย ซึ่งรับรู้ได้ถึงแรงสั่นสะเทือนที่เกิดขึ้นในหลายพื้นที่ เช่น โรงแรมและอาคารบริษัทย่านซอยอารีย์และถนนสุขุมวิท จนทำให้พนักงานและเจ้าหน้าที่ที่ทำงานอยู่ภายในอาคารต่างพากันวิ่งหนีลงมาเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ เพราะกรุงเทพฯ พื้นที่เป็นดินอ่อน อย่างไรก็ตาม กทม.ยังไม่ได้รับรายงานความเสียหายของตึกหรือโครงสร้างอาคารใดๆ ซึ่งคงเป็นเพราะอาคารสูงในกรุงเทพฯ นั้นถูกออกแบบมาเพื่อป้องกันแรงลมอยู่แล้ว จึงสามารถป้องกันแรงสะเทือนจากแผ่นดินไหวได้ด้วย แต่ในระยะยาวนั้น ผู้ที่จะก่อสร้างอาคารสูงในพื้นที่กรุงเทพฯ จะต้องทำตามกฎกระทรวงของกระทรวงมหาดไทย ที่ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522 และในฉบับแก้ไข กฎกระทรวงฉบับปี 2550 ที่บังคับไว้ว่า อาคารตั้งแต่ 15 เมตรขึ้นไปต้องมีการออกแบบอาคารที่ต้านแผ่นดินไหวได้ โดยผู้ก่อสร้างต้องไปยื่นแบบกับโยธาจังหวัด ซึ่งทำให้ต่อไปนี้อาคารสูงที่จะถูกสร้างใหม่จะมีมาตรฐานความปลอดภัยในเรื่องผลกระทบจากแผ่นดินไหวแน่นอน

ขณะที่ ดร.เป็นหนึ่งในวานิชชัย สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (เอไอที) ผู้เชี่ยวชาญด้านแผ่นดินไหวกล่าวว่า ในอนาคตอาคารสูงในพื้นที่กรุงเทพฯ มีโอกาสได้รับผลกระทบที่รุนแรงกว่าครั้งนี้ คือเมื่อวันที่ 5 พฤษภาคมที่ผ่านมา เนื่องจากกรุงเทพฯ มีแอ่งดินอ่อนขนาดยักษ์อยู่ ซึ่งจะช่วยขยายความแรงของคลื่นแผ่นดินไหวได้มากกว่า 3-4 เท่าตัว ส่งผลให้อาคารสูงที่มีโครงสร้างไม่ปลอดภัย เสี่ยงที่จะพังถล่มลงมาได้แน่นอน สอดคล้องกับผลการศึกษาของทีมงานตนก่อนหน้าที่นี่พบว่า อาคารสูงเก่าหลายแห่งไม่ได้ถูกออกแบบให้รองรับแผ่นดินไหว ซึ่งกลุ่มนี้จะเสี่ยงที่สุด แต่อาคารสูงใหม่ที่สร้างภายใต้กฎกระทรวงล่าสุดที่ควบคุมอาคารก็มีโอกาสเกิดเช่นกัน เนื่องจากหลายแห่งก่อสร้างไม่ตรงตามข้อบัญญัติทุกประการ นอกจากนี้ ผลการศึกษายังพบอาคารสูงบางแห่งอ่อนแอกว่าที่อื่นๆ โดยทีมงานผู้ตรวจสอบได้ประเมินว่า อาคารสูงตั้งแต่ 12 ชั้นขึ้นไปในพื้นที่กรุงเทพฯ จำนวนกว่า 1,400 แห่ง พบอาคาร 4-17 แห่ง เฉลี่ยสูงตั้งแต่ 20-40 ชั้น เสี่ยงต่อการพังถล่มลงมาหากได้รับแรงสั่นสะเทือนจากแผ่นดินไหวที่รุนแรงกว่านี้